

บทที่ 7

บทสรุป วิเคราะห์ และข้อเสนอแนะ

จากที่ได้ศึกษาบทบาทของสหประชาชาติในด้านการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศในกรณีวิกฤตการณ์โคโซโว ค.ศ. 1998 และ วิกฤตการณ์อิรัก ค.ศ. 2003 แล้ว เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำเสนอกรณีนี้มาเปรียบเทียบกัน จะทำการแบ่งหัวข้อเพื่อทำการพิจารณาออกเป็นดังนี้

1. ประเด็นด้านสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศ

กรณีวิกฤตการณ์โคโซโว ค.ศ. 1998 นั้น เป็นวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงหลังสงครามเย็นได้สิ้นสุดลงแล้ว ปัญหาความมั่นคงในยุคหลังสงครามเย็นมิได้มีที่มาจากความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองเหมือนในเช่นอดีต แต่เป็นปัญหาในรูปแบบใหม่ที่มีที่มาจากความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองในระดับภูมิภาคอันมีสาเหตุสืบเนื่องมาจากความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม โดยปัญหาเหล่านี้มีที่มาจากความขัดแย้งภายในที่สั่งสมมานาน ความพยายามในการแยกตัวของรัฐต่างๆได้นำไปสู่การเรียกร้องอำนาจอธิปไตยภายในรัฐโดยวิธีการรุนแรง การขัดแย้งทางเชื้อชาติ การนองเลือด และการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนขึ้นอย่างกว้างขวาง ความขัดแย้งในยุคหลังสงครามเย็นจึงได้เปลี่ยนแปลงจากความขัดแย้งระหว่างรัฐ (Inter-State Conflict) มาเป็นความขัดแย้งภายในรัฐ (Intra-State Conflict) ซึ่งจำเป็นที่จะต้องเข้าแทรกแซงเพื่อให้เกิดความปรองดอง มิเช่นนั้นผู้ที่ต้องตกเป็นเหยื่อความขัดแย้งดังกล่าวก็คือประชาชนนั่นเอง

เมื่อสงครามเย็นสิ้นสุดลงได้มีการให้คำนิยามความหมายของคำว่า "ความมั่นคง" ใหม่ว่า ความมั่นคงนอกจากจะหมายถึงความถึงการป้องกันดินแดนของตนให้รอดพ้นจากการรุกรานทางทหารจากภายนอกแล้ว ยังหมายความรวมถึงการป้องกันชุมชน และประชาชนให้รอดพ้นจากความรุนแรงอันมีที่มาจากปัญหาความขัดแย้งภายในด้วย¹ และความมั่นคงยังหมายถึง ชีตความสามารถของรัฐที่จะรับมือกับ "ภัยคุกคาม" ที่อาจจะเกิดขึ้น ทั้งยังหมายถึงหลักประกันของความเป็น

¹ "We the peoples: The role of the United Nations in the 21st century, fifty-fourth session," in United Nations Secretary-General Report (27 March 2000).

อยู่ที่ดีของประชากรของรัฐในอนาคตอีกด้วย² แต่โดยรวมแล้วความหมายส่วนใหญ่จะเน้นไปที่ปัญหาภัยคุกคามที่สามารถส่งผลกระทบต่อประชาชนภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์ (human security) ซึ่งความมั่นคงของมนุษย์นี้ไม่ใช่ความกังวลต่อภัยคุกคามด้านอาวุธ แต่เป็นความกังวลเกี่ยวกับชีวิตของมนุษย์ และควมมีศักดิ์ศรีของมนุษย์ ความมั่นคงของมนุษย์โดยทั่วไปจะหมายถึง การได้รับการป้องกันจากการแพร่ระบาดของโรคร้าย ความหิวโหย การว่างงาน อาชญากรรม ความขัดแย้งทางสังคม การกดขี่ทางการเมือง และความรุนแรงของปัญหาสภาพแวดล้อม จึงเห็นได้ว่าความกังวลในเรื่องความปลอดภัยของคนส่วนใหญ่จะมีที่มาจากความกังวลในเรื่องชีวิตประจำวันมากกว่าเหตุการณ์ระหว่างประเทศที่เกิดขึ้น³

ดังนั้นภายหลังจากสงครามเย็น แนวความคิดในเรื่อง “การแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรม” (humanitarian intervention) จึงเริ่มปรากฏเด่นชัดมากขึ้น ได้มีการแสวงหาวิธีการที่เหมาะสม และความชอบธรรม ในการเข้าแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมเพื่อเข้าไปช่วยเหลือประชาชนภายในรัฐที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนเหล่านั้น เช่น ในรวันดา บอสเนีย-เฮอร์เซโกวีนา และโซมาเลีย รวมถึงในโคโซโว นอกจากนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศภายหลังจากสงครามเย็นทำให้นำไปสู่ระบบอำนาจขั้วเดียว (unipolar) โดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นแกนนำ จึงทำให้สหรัฐอเมริกาพยายามแสดงบทบาทนำในการเข้าไปแก้ไขในวิกฤตการณ์ความขัดแย้งต่างๆ เหล่านี้ ในยามเมื่อไม่สามารถมีผู้ใดแก้ไขได้อีกแล้ว

แม้ว่าจะมีการยอมรับหลักการแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมมากขึ้น แต่ก็ยังเป็นประเด็นที่มีการถกเถียงกันอย่างกว้างขวางถึงกฎเกณฑ์อันชัดแจ้งว่าสถานการณ์ใดถือว่ามี การละเมิดสิทธิมนุษยชนจนถึงระดับที่ควรได้รับการแทรกแซงจากภายนอก ใครควรเป็นผู้ตัดสินใจที่จะเข้าแทรกแซง และใครควรเป็นผู้เข้าแทรกแซง และวิธีการเข้าแทรกแซงนั้นควรจะรวมถึงวิธีการใช้กำลังด้วยหรือไม่ อย่างไรก็ตามเนื่องจากการหวงแหนในอำนาจอธิปไตยของรัฐนั้นเป็นอุปสรรคที่ทำให้การ

² สุรชาติ บำรุงสุข, “จากสงครามเย็นสู่สันติภาพเย็น: ความสืบเนื่องและความเปลี่ยนแปลงของปัญหาความมั่นคงใน ค.ศ. 2000.” ใน *จินตนาการสู่ปี 2000 : นวัตกรรมเชิงกระบวนการทัศน์ด้านไทยศึกษา*. ชัยวัฒน์ สถาอานันต์, บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2539), หน้า 378-379.

³ “Redefining security: The human dimension,” *Current History* 94.No.592 (May 1995):229.

แทรกแซงโดยชอบธรรมจากนานาชาตินั้นเกิดขึ้นได้ยาก แม้ในกรณีที่เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนภายในรัฐนั้น รัฐยังคงอ้างสิทธิดังกล่าวว่าเป็นเรื่องกิจการภายในของตนเอง การแทรกแซงโดยเหตุผลเพื่อมนุษยธรรมจึงยังเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับการยอมรับจากรัฐส่วนใหญ่ และจนถึงปัจจุบันนี้แนวคิดในเรื่องการแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมยังไม่ถึงขั้นที่ได้รับการยอมรับเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ และยังคงมีความคิดเห็นที่ต่างกันระหว่างการจำกัดการแทรกแซงและความพยายามที่จะให้การแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมนี้เกิดขึ้นได้อย่างชอบธรรม

สำหรับกรณีวิกฤตการณ์อิรัก ค.ศ. 2003 นั้นเกิดขึ้นเมื่อระบบระหว่างประเทศเริ่มเปลี่ยนแปลงไปสู่การเผชิญหน้ากับปัญหาการก่อการร้าย (terrorism) เมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ได้ไม่นาน ได้เกิดเหตุการณ์การก่อการร้ายเมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 ที่ตึกเวิลด์เทรด เซ็นเตอร์ นิวยอร์ก และตึกเพนตากอนในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ในสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาปัญหาการก่อการร้ายได้กลายมาเป็นประเด็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของภูมิภาคและของโลก เพราะการก่อการร้ายได้สร้างความสูญเสียให้กับประชาชนผู้บริสุทธิ์เป็นจำนวนมาก ปัญหาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในยุคนี้ ฝ่ายตรงข้ามหรือฝ่ายศัตรูไม่ใช่รัฐเสมอไป และอาจไม่ใช่ผู้แสดงที่ไม่ใช่รัฐ (non state actor) ที่มีตัวตน แต่ฝ่ายตรงข้ามหรือฝ่ายศัตรูได้เปลี่ยนไปเป็นผู้แสดงที่ไม่มีตัวตน ซึ่งสามารถทำอันตรายและสร้างความสูญเสียให้แก่ผู้อื่นได้อย่างกว้างขวาง ทิศทางใหม่ที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศใหม่นี้ทำให้ประเทศต่างๆ เริ่มหันมาให้ความสนใจกับปัญหาการก่อการร้ายกันอย่างกว้างขวาง และมีร่วมมือร่วมใจกันต่อต้านการก่อการร้าย โดยมีสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจเดียวที่มีศักยภาพทั้งด้านการทหาร เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี มากที่สุด และเป็นประเทศที่ได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงจากการก่อการร้ายนี้โดยตรงเป็นผู้ให้การสนับสนุนการต่อต้านการก่อการร้ายอย่างจริงจัง

ก่อนเกิดวิกฤตการณ์อิรัก ค.ศ. 2003 นี้ สหรัฐอเมริกาได้เข้าโจมตีอัฟกานิสถานซึ่งสหรัฐอเมริกาเชื่อว่าขบวนการอัลกออิดะห์ ซึ่งมีบิน ลาดิน เป็นผู้นำ ได้หลบซ่อนอยู่ อัฟกานิสถานจึงกลายเป็นเป้าหมายหนึ่งในการทำสงครามเพื่อตอบโต้ขบวนการก่อการร้าย นอกจากนี้ก็ยังมีกลุ่มประเทศในโลกที่สามอีกจำนวนหนึ่ง และอิรักก็เป็นเป้าหมายที่สหรัฐอเมริกาเชื่อว่าเป็นประเทศที่ให้การสนับสนุนผู้ก่อการร้าย และปัญหาการก่อการร้ายนี้ยังเชื่อมโยงกับเรื่องอาวุธร้ายแรงที่ผู้ก่อการร้ายใช้ หรือมีไว้ครอบครองด้วย จากเหตุการณ์ที่สหรัฐฯเข้าบุกโจมตีอัฟกานิสถานนี้ทำให้เห็นว่าโลกภายใต้สภาพแวดล้อมระหว่างประเทศใหม่นี้ได้นำไปสู่การมีประเทศอภิมหาอำนาจอย่าง

สหรัฐอเมริกาที่มีบทบาทนำในการจัดการกับปัญหา และตอบโต้ผู้ก่อการร้าย และมีแนวโน้มที่สหรัฐอเมริกาจะดำเนินนโยบายฝ่ายเดียว และมีการใช้กำลังมากขึ้น

2. ประเด็นด้านบทบาทของสหประชาชาติในด้านการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

ในกรณีวิกฤตการณ์โคโซโว ค.ศ. 1998 นั้นจะเห็นได้ว่าสหประชาชาติไม่สามารถแสดงบทบาทด้านการรักษาสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศได้เต็มที่อย่างที่ควรจะเป็น โดยปล่อยให้ NATO ภายใต้การนำของสหรัฐอเมริกาเข้าไปแทรกแซงในการแก้ไขวิกฤตการณ์โคโซโว ด้วยตนเองโดยที่ยังไม่ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ อย่างไรก็ตามภายหลังจากที่ NATO และสหรัฐอเมริกาใช้กำลังเข้าแทรกแซงเพื่อแก้ไขปัญหาในโคโซโว สหประชาชาติเองก็ไม่ได้มีข้อมติที่เป็นการประณาม หรือเห็นชอบด้วยกับการกระทำของ NATO หรือสหรัฐอเมริกาแต่อย่างใด

สิ่งที่สหประชาชาติพอจะทำได้ในกรณีของโคโซโวนั้น เมื่อพิจารณาจากข้อมติทั้งหลายของคณะมนตรีความมั่นคงแล้วจะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่ล้วนแล้วแต่เป็นเพียงมาตรการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมภายหลังจากเกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้นแล้วเท่านั้น ซึ่งภารกิจนี้นับว่าเป็นบทบาทใหม่ของสหประชาชาติที่ได้มีการปรับเปลี่ยนใหม่ภายหลังจากที่โลกเข้าสู่ยุคหลังสงครามเย็น (post-cold war) การปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาตินั้นมีภารกิจที่ไปไกลกว่าการปฏิบัติการรักษาสันติภาพแบบดั้งเดิมโดยได้ขยายตัวออกไปครอบคลุมบทบาทใหม่ๆ เช่น⁴

- การเฝ้าตรวจกิจกรรมทางการทหาร เช่น การลดอาวุธ การทำลายอาวุธ หรือการตรวจสอบอาวุธ
- การจัดการและการควบคุมการเลือกตั้ง
- การจัดส่งผู้อพยพ และผู้หนีสงครามกลับสู่ถิ่นฐานเดิม
- การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการแจกจ่ายอาหาร และความช่วยเหลืออื่นๆ

⁴ สุรชาติ บำรุงสุข, กองทัพในยามสันติ : ปฏิบัติการนอกเหนือจากการสงครามและการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ(กรุงเทพฯ:บริษัทสแควร์ปรีนซ์93 จำกัด,2543), หน้า 38.

- การช่วยเหลือในการฟื้นฟูบูรณะประเทศ และการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน
- การกู้ภัยระเบิด
- การใช้กำลังทหารเข้าแทรกแซงตามมติของคณะมนตรีความมั่นคง เพื่อยุติวิกฤตการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น

การปรับบทบาทของสหประชาชาติดังที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่าเป็นการขยายบทบาทไปสู่ภารกิจด้านพลเรือนเพิ่มขึ้น เช่น การสร้างความมั่นคงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การฟื้นฟูโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง เพื่อให้เกิดสันติภาพที่ถาวร และการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริเวณดังกล่าว นอกจากนี้ยังเน้นเรื่องภารกิจด้านมนุษยธรรม และสิทธิมนุษยชนเพิ่มขึ้น เช่น การให้ความคุ้มครองแก่ประชาชนที่เป็นพลเรือน ดูแลความสงบเรียบร้อย การส่งกลับผู้อพยพกลับสู่ถิ่นฐานเดิม รักษาระเบียบ และกฎหมาย เป็นต้น

สำหรับกรณีวิกฤตการณ์อิรัก ค.ศ.2003 นั้น นับว่าเป็นกรณีที่สหประชาชาติถูกท้าทายอำนาจอย่างแท้จริง เพราะสหรัฐอเมริกาบุกเข้าโจมตีอิรักโดยไม่ได้ผ่านการอนุมัติจากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ถึงแม้ว่าสหประชาชาติจะไม่สามารถยับยั้งสหรัฐอเมริกาไม่ให้โจมตีอิรักได้ แต่เมื่อพิจารณาจากข้อมติต่างๆที่คณะมนตรีความมั่นคงได้อนุมัติมาใช้กับกรณีวิกฤตการณ์อิรักนี้แล้วจะพบว่าสหประชาชาตินั้นยังคงมีบทบาทในการบูรณะฟื้นฟูอิรัก ทั้งในด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม การให้ความช่วยเหลือในการจัดตั้งการปกครองชั่วคราวในอิรัก และให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนในการจัดให้มีการเลือกตั้ง เป็นต้น

ดังนั้นจึงอาจจะกล่าวได้โดยสรุปว่าจากทั้งกรณีวิกฤตการณ์โคโซโว ค.ศ.1998 และ กรณีวิกฤตการณ์อิรัก ค.ศ.2003 นั้น สหประชาชาติไม่สามารถมีมาตรการเพื่อยับยั้งการเกิดสงครามและการใช้กำลังได้ทั้งสองกรณี แต่สิ่งที่สหประชาชาติทำหน้าที่ได้ดีกว่า คือ การจัดให้มีมาตรการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมภายหลังจากวิกฤตการณ์เหล่านั้นได้สิ้นสุดลงแล้วเท่านั้น

นอกจากนั้นทั้งสองกรณีล้วนแล้วแต่เกิดขึ้นจากการที่สหรัฐอเมริกาดำเนินนโยบายฝ่ายเดียวเข้าแทรกแซงจัดการกับปัญหาดังกล่าวด้วยตนเองโดยไม่ได้รับความยินยอมจากสหประชาชาติเสียก่อน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการกระทำล้าหน้าสหประชาชาติอย่างเห็นได้ชัด ในกรณีวิกฤตการณ์โคโซโวนั้น เนื่องจากสหรัฐอเมริกาเชื่อว่าหากนำเรื่องนี้เข้าสู่การพิจารณาของคณะมนตรีความมั่นคง

แห่งสหประชาชาติ ประเทศสมาชิกถาวรแห่งคณะมนตรีความมั่นคง เช่น รัสเซีย และจีน คงจะคัดค้านและใช้สิทธิยับยั้งการปฏิบัติการทางทหารในการจัดการกับปัญหาโคโซโวอย่างแน่นอน ดังนั้น NATO ภายใต้การนำของสหรัฐอเมริกาจึงตัดสินใจใช้ปฏิบัติการทางทหารด้วยตนเองโดยอ้างถึงการใช้อำนาจทหารเข้าแทรกแซงเพื่อแก้ไขปัญหาในโคโซโว ว่าเป็นปฏิบัติการ"การแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรม"(humanitarian intervention) เพื่อเข้าไปช่วยเหลือประชาชนในโคโซโวจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง และมีให้เหตุการณ์ลุกลามออกไปจนกระทบต่อสันติภาพ ความปลอดภัยของรัฐอื่นๆ แต่อย่างไรก็ตามหากพิจารณาตามมาตรฐานสากลของกฎหมายระหว่างประเทศอันเป็นที่ยอมรับกันในประชาคมระหว่างประเทศนั้น ถือว่า "การใช้อำนาจ"ของประเทศอธิปไตยในโลกจะต้องเป็นไปโดยไม่ขัดต่อหลักการต่างๆที่มีระบุไว้ในกฎหมายระหว่างประเทศ สนธิสัญญา ข้อตกลง และอนุสัญญาต่างๆโดยมีกฎบัตรสหประชาชาติเป็นกฎหมายแม่บทที่สำคัญที่สุด อาศัยความตามกฎบัตรสหประชาชาตินั้นในมาตรา 2(7)ได้มีหลักการในเรื่องการห้ามการแทรกแซงกิจการภายในของรัฐอื่นไว้ เพื่อเป็นสิ่งที่รับประกันถึงอำนาจอธิปไตยของรัฐอธิปไตย และนอกจากนั้นประเทศอธิปไตยซึ่งเป็นสมาชิกของสหประชาชาติจะมีอำนาจใช้อำนาจต่อประเทศอื่นได้เพียงสองกรณีเท่านั้นคือ มาตรา 42 การใช้อำนาจโดยการตัดสินใจของคณะมนตรีความมั่นคง และมาตรา 51 การใช้อำนาจเพื่อป้องกันตนเองจะเป็นการใช้อำนาจเพียงลำพัง หรือร่วมกับรัฐอื่นก็ได้ ทั้งนี้ต้องรายงานให้คณะมนตรีความมั่นคงทราบอีกครั้ง ดังนั้นแม้ว่าสหประชาชาติจะยินยอมให้สมาชิกใช้กองกำลังติดอาวุธได้ แต่มาตรการดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้การกำหนด ทิศทาง ควบคุมดูแล และติดตามอย่างใกล้ชิดจากสหประชาชาติ และการใช้อาวุธในกรณีเหล่านั้น จะต้องเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของบรรดาสมาชิก แต่จากกรณีปฏิบัติการทางทหารเพื่อแทรกแซงในโคโซโวโดยของ NATO ภายใต้การผลักดันจากสหรัฐอเมริกานั้นพบว่า พฤติกรรมของ NATO และสหรัฐอเมริกาที่ได้กระทำไปนั้นอยู่นอกกรอบการพิจารณา และการตัดสินใจของสหประชาชาติทั้งสิ้น และถือได้ว่าขัดกับหลักการตามกฎบัตรสหประชาชาติ แม้จะอ้างว่าได้กระทำไปเพื่อเหตุผลทางด้านมนุษยธรรมก็ตาม และผลที่ได้ตามมาคือปัญหาด้านมนุษยธรรมอีกมากมาย เพราะการแทรกแซงครั้งนี้ใหญ่เกินกว่าปัญหา กล่าวคือ เป็นการใช้อำนาจอาวุธสงครามถล่มเป้าหมายพลเรือน และชีวิตคนในยูโกสลาเวีย และโคโซโว ซึ่งจะต้องใช้เวลา และทรัพยากรในการบูรณะอีกมหาศาล

สำหรับในกรณีวิกฤตการณ์อิรัก ค.ศ.2003 นั้นก็เช่นเดียวกัน สหรัฐอเมริกาดำเนินนโยบายฝ่ายเดียวในการเข้าโจมตีอิรัก โดยไม่ได้รับการอนุมัติจากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเสียก่อน แม้ว่าสหรัฐอเมริกาจะพยายามเจรจาโน้มน้าวให้นานาชาติเห็นด้วยกับการทำสงครามกับอิรักผ่านสหประชาชาติเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับตนเอง แต่ในภายหลังเมื่อพบว่า

ประเทศต่าง ๆ นั้นจะไม่เห็นชอบด้วย และหากนำเสนอเรื่องนี้ต่อคณะมนตรีความมั่นคงแล้วข้อมตินี้ อาจจะไม่ได้รับคะแนนเสียงสนับสนุนจากสมาชิกคณะมนตรีความมั่นคงเพียงพอให้ข้อมติในการ เข้าใจมติอิรักนั้นผ่านได้ สหรัฐอเมริกาจึงเข้าใจมติอิรักด้วยตนเองโดยอ้างว่าโดยอ้างว่า ข้อมติ 1441 ให้อำนาจไว้เพียงพอแล้ว จากถ้อยคำที่ว่าอิรักจะได้รับ"ผลสืบเนื่องร้ายแรง" หากไม่ปฏิบัติตามข้อมติสหประชาชาติ และสหรัฐอเมริกาถือว่าการที่อิรักยังไม่ปลดอาวุธร้ายแรงทั้งหมดเช่นนี้ จะเป็นภัยต่อส่วนรวมและสหรัฐอเมริกาเองซึ่งสหรัฐอเมริกาในฐานะที่เป็นรัฐเอกราชจึงมีสิทธิที่จะ ใช้กำลังเพื่อปกป้องรักษาความมั่นคงปลอดภัยแห่งชาติของตน เพราะสิ่งที่สหรัฐอเมริกาได้เรียนรู้ จากการถูกผู้ก่อการร้ายโจมตีเมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ.2001 นั้น คือ การถูกโจมตีนั้นอาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาโดยไม่มีสัญญาณใดๆเตือนก่อนล่วงหน้า และตระหนักถึงภัยอันร้ายแรงจากอาวุธ ร้ายแรง รวมถึงอาวุธเคมี และชีวภาพที่อยู่ในความครอบครองของศัตรูด้วย ดังนั้นสหรัฐอเมริกาจึง อ้างถึงสิทธิของตนในการป้องกันตนเองโดยใช้วิธี"ตัดกำลังศัตรูก่อนเพื่อป้องกันการโจมตี" (preemption) จากภัยที่คาดว่าจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอนเพื่อเข้าใจมติอิรัก เนื่องจากเชื่อว่าอิรักมี อาวุธร้ายแรง กล่าวคือ แม้ว่าการใช้กำลังนั้นจะเป็นไปในลักษณะซึ่งทำก่อนเกิดภัยจริงก็ตาม แต่ เมื่อเกิดภัยใหม่ขึ้นสหรัฐอเมริกาจึงจำเป็นต้องหาวิธีการป้องกันตนเองอย่างเหมาะสมแก่สถานการณ์ และสิ่งแวดล้อมใหม่ และนอกจากนั้นสหรัฐอเมริกายังได้อ้างถึงความต้องการเข้าไปช่วยเหลือประชาชนชาวอิรักที่ถูกกดขี่จากระบอบชัฏมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานอีกด้วย อย่างไรก็ตามใน ประเด็นเรื่องการ"ตัดกำลังศัตรูก่อนเพื่อป้องกันการโจมตี" ดังนั้นหากพิจารณาถึงพฤติกรรมของ สหรัฐฯในการเข้าใจมติอิรักจึงจะเห็นได้ว่าสหรัฐฯนั้นกระทำการฝ่าฝืนกฎบัตรสหประชาชาติอย่าง ชัดเจน ด้วยการก่อสงครามซึ่งผิดกฎหมาย และไม่ชอบธรรม" เป็นสิ่งที่ยังไม่ได้มีการกำหนดไว้เป็น กฎหมายระหว่างประเทศ และไม่มีหลักการนี้กำหนดไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติว่าให้สามารถทำ ได้ เพราะดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า"การใช้กำลัง"ในกฎบัตรสหประชาชาติกระทำได้เพียงสอง กรณีคือ การใช้กำลังโดยการตัดสินใจของคณะมนตรีความมั่นคง และการใช้กำลังเพื่อป้องกันตนเอง ซึ่งไม่ได้รวมถึงการ"ตัดกำลังศัตรูก่อนเพื่อป้องกันการโจมตี"ว่าเป็นการใช้กำลังที่ถูกต้องชอบ ธรรมด้วย ก่อนหน้าที่สหรัฐอเมริกาจะบุกโจมตีอิรักนั้น สหรัฐอเมริกาไม่ได้ถูกอิรักรุกราน และคณะ มंत्रीความมั่นคงก็ได้ตัดสินใจให้มีการใช้กำลังต่ออิรักได้ ดังนั้นพฤติกรรมของสหรัฐฯในการเข้าใจ มติอิรักนั้นจะเห็นได้ว่าสหรัฐฯกระทำการฝ่าฝืนกฎบัตรสหประชาชาติอย่างชัดเจน ด้วยการก่อ สงครามซึ่งผิดกฎหมาย และไม่ชอบธรรม

ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากทั้งกรณีวิกฤตการณ์โคโซโว ค.ศ.1998 และวิกฤตการณ์อิรัก ค.ศ.2003 แล้วทำให้เห็นถึงความพยายามของสหรัฐอเมริกาที่จะเปลี่ยนแปลงหลักปฏิบัติดั้งเดิม ตามกฎหมายระหว่างประเทศ จากคำกล่าวอ้างในการเข้าโจมตีโคโซโว และอิรัก ของสหรัฐอเมริกาไม่ว่าจะเป็นข้ออ้างเกี่ยวกับ"การแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรม" หรือความจำเป็นในการป้องกันตนเองด้วยวิธีการ"ตัดกำลังศัตรูก่อนเพื่อป้องกันการโจมตี"ล่วงหน้าแต่เป็นความพยายามสร้างความชอบธรรมให้ตนเองโดยการหาเหตุผลที่โน้มน้าวให้ประชาคมโลกเชื่อถือเพื่อให้ตนเข้าไปแทรกแซงในรัฐอื่นได้ นอกจากนี้การที่กฎบัตรสหประชาชาติยังไม่มีมาตรการครอบคลุม และเพียงพอที่จะรองรับกับสถานการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และความล่าช้าจากกลไกการดำเนินงานของสหประชาชาติเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ต้องการฉันทามติจากประเทศสมาชิกถาวรทั้ง 5 ชาติในการออกข้อมติใดๆ จึงทำให้สหรัฐอเมริกาในฐานะประเทศอภิมหาอำนาจในโลกดำเนินนโยบายฝ่ายเดียวมากขึ้น นอกจากนี้ยังพยายามตีความหลักกฎหมายที่มีอยู่เพื่อสร้างความชอบธรรมให้แก่บทบาทการแทรกแซงของตน และพยายามสร้างกฎระเบียบใหม่ที่มีพื้นฐานจากผลประโยชน์ของตนเพื่อให้ประชาคมโลกเห็นชอบด้วย และปฏิบัติตาม การปล่อยให้สหรัฐอเมริกา หรือประเทศใดประเทศหนึ่งดำเนินนโยบายฝ่ายเดียว หรือสร้างกฎเกณฑ์ใหม่ขึ้นเองในการจัดการกับปัญหาด้านสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ปลอดภัยต่อประชาคมโลกเป็นอย่างยิ่ง เพราะเสี่ยงต่อการกระทำไปโดยเห็นแก่ผลประโยชน์ของประเทศตนมากกว่าส่วนรวม นอกจากนี้ยังเป็นการทำลายกฎหมายระหว่างประเทศ และกฎบัตรสหประชาชาติที่มีอยู่ และลดบทบาทของสหประชาชาติอันเป็น องค์การระหว่างประเทศที่สำคัญที่สุดที่มีอยู่ในขณะนี้ ซึ่งสหประชาชาติควรจะเป็นศูนย์กลางการธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และต้องเป็นผู้วางกฎระเบียบ และรักษากฎระเบียบในการควบคุมพฤติกรรมของประเทศต่างๆในโลกได้ต่อไป

จากการศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงเป็นไปตามสมมติฐานของผู้วิจัยว่า"การดำเนินงานของสหประชาชาติต่อปัญหากรณีวิกฤตการณ์โคโซโว ค.ศ.1998 และกรณีวิกฤตการณ์ อิรัก ค.ศ.2003 แสดงให้เห็นว่าเมื่อสถานการณ์ระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลง ทำให้ระบอบการธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศที่มีสหประชาชาติเป็นสถาบันหลักไม่เพียงพอต่อการจัดการกับปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้สหรัฐอเมริกาที่อยู่ในฐานะประเทศอภิมหาอำนาจมีบทบาทนำในการเข้ามาจัดการกับวิกฤตการณ์ดังกล่าวด้วยตนเอง ซึ่งไม่สอดคล้อง

คล้องกับหลักการตามกฎบัตร ดังนั้นสหประชาชาติจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทในด้านการรักษาสันติภาพให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งนี้เพื่อให้สหประชาชาติอ้างความเป็นศูนย์กลางและรักษาระบบการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศต่อไปได้” และเป็นไปในกรอบทฤษฎีที่นำมาใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ในเรื่องของวิถีปฏิบัติระหว่างประเทศ (International Regimes) กล่าวคือ สหประชาชาติ ถือได้ว่าเป็นวิถีปฏิบัติระหว่างประเทศหนึ่งซึ่งเกิดจากความร่วมมือกันของรัฐต่างๆ เมื่อรัฐต่างๆซึ่งเป็นตัวแสดงได้ตกลงที่จะผูกพันตนและมอบอำนาจอธิปไตยบางส่วนให้แก่สหประชาชาติ รัฐต่างๆเหล่านั้นจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้ เพื่อเป้าหมายร่วมกันในการได้มาซึ่งผลประโยชน์จากความร่วมมือ หากแต่ปัญหาคือรัฐมหาอำนาจเช่นสหรัฐอเมริกา มักจะละเลยบทบาทของสหประชาชาติหากสหประชาชาติไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามผลประโยชน์ของตน โดยดำเนินนโยบายฝ่ายเดียว (unilateralism) แต่ในขณะเดียวกันหากเป็นผลประโยชน์ที่สหรัฐอเมริกาจะได้ประโยชน์จากการเข้าไปมีส่วนร่วมในวิถีปฏิบัติระหว่างประเทศนั้นคือสหประชาชาติแล้ว สหรัฐอเมริกาจะมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ เช่นการเสนอให้มีการต่อต้านการก่อการร้ายผ่านสหประชาชาติ และกำหนดยุทธศาสตร์ให้ภัยจากการก่อการร้ายเป็นภัยต่อความมั่นคงของโลกร่วมกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญของตนเองในฐานะรัฐเจ้ามหาอำนาจในการรักษาเสถียรภาพ (hegemonic stability) ให้กับสหประชาชาติในด้านการอ้างรักษาระเบียบและสันติภาพระหว่างประเทศ ดังเช่นในกรณีของการที่สหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำเข้าไปจัดการในปัญหาต่างๆทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก แม้จะเป็นการกระทำฝ่ายเดียวก็ตาม เช่นในกรณีเป็นผู้นำ NATO เข้าไปแก้ปัญหาในโคโซโว เมื่อปี ค.ศ. 1998 และเข้าไปจัดการกับอิรัก เมื่อปี ค.ศ. 2003 การที่สหรัฐอเมริกามีแนวโน้มในการจัดการกับปัญหาต่างๆด้วยตนเองนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อความร่วมมือในระดับพหุภาคี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการไม่ให้ความร่วมมือกันเกิดขึ้นจากประเทศมหาอำนาจซึ่งมีส่วนสำคัญในการค้าทุนสนับสนุนทรัพยากรและปัจจัยต่างๆ ความไม่ร่วมมือของสหรัฐอเมริกาดังกล่าวย่อมทำให้ความร่วมมือกับสหประชาชาติน้อยลงซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการอ้างรักษาไว้ซึ่งเสถียรภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

จากทั้งกรณีสงครามโคโซโวและอิรักนั้นเป็นบททดสอบถึงการดำเนินงานและบทบาทของสหประชาชาติในด้านการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และทั้งสองกรณีนี้ต่างก็ทำให้เห็นว่ากฎหมายระหว่างประเทศ และกฎบัตรสหประชาชาติถูกทำให้สิ้นคลอน สงครามและความหายนะเกิดจากการเพิกเฉยต่อกฎหมายระหว่างประเทศ และกฎบัตรสหประชาชาติ ดังนั้นจึงควรมีการวางมาตรฐานใหม่เพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับกฎหมายระหว่างประเทศ และเรียกร้องให้ประเทศต่างๆโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอภิมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกาเคารพและ

ปฏิบัติตามอย่างจริงจัง นอกจากนั้นการปรับเปลี่ยนกลไกการทำงานของสหประชาชาติให้มีประสิทธิภาพ และเข้าไปแก้ไขปัญหาได้รวดเร็วทันต่อสถานการณ์นับว่าเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนั้นการปรับเปลี่ยนบทบาทการรักษาสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศของสหประชาชาติให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุดในขณะนี้ เพราะมิฉะนั้นแล้วสหประชาชาติอาจจะมีชะตากรรมเดียวกับสันนิบาตชาติที่ไม่สามารถยุติปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศได้จนนำไปสู่การสิ้นสุดของสันนิบาตชาติในที่สุด

สำหรับการปฏิรูปสหประชาชาตินั้นได้มีแนวคิดและข้อเสนอให้มีการปรับปรุงบทบาทและหน้าที่ของสหประชาชาติมาตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 1990 แล้ว ในปี ค.ศ.2000 นายโคฟี อันนัน เลขาธิการสหประชาชาติได้เสนอ Millennium Report ต่อที่ประชุมใหญ่แห่งสหประชาชาติ ซึ่งเป็นการเสนอแนวทางว่าสหประชาชาติควรจะทำในสหประชาชาติใหม่ในโลกและสหประชาชาติต้องเผชิญกับแรงผลักดันจากกระแสโลกาภิวัตน์ และสิ่งท้าทายใหม่นี้อย่างไรเพื่อให้ประชาชนทุกคนได้รับประโยชน์จากโลกาภิวัตน์อย่างเต็มที่และเท่าเทียมกัน นอกจากนั้นนายโคฟี อันนัน ยังได้พูดถึงการปรับปรุงสหประชาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงคณะมนตรีความมั่นคงอีกด้วย⁵ และต่อมาเมื่อเดือนกันยายน ค.ศ.2000 ผู้นำจากรัฐสมาชิกต่างๆได้เข้าร่วมประชุมกันที่สหประชาชาติ (Millennium Summit) และให้สัตยาบันต่อปฏิญญาสหประชาชาติ (Millennium Declaration) ซึ่งเป็นเอกสารตั้งเป้าหมายของสหประชาชาติในด้านต่างๆ

ต่อมาเมื่อเดือนกันยายน ค.ศ.2005 สหประชาชาติได้จัดให้มีการประชุมสุดยอดขึ้น เพื่อฉลองครบรอบ 60 ปีของการก่อตั้งสหประชาชาติ และได้มีการพิจารณาความคืบหน้า ทบทวนและประเมินผลการดำเนินการตามปฏิญญาสหประชาชาติ ผลของการตัดสินใจของการประชุมระดับผู้นำนี้ได้ปรากฏในรูปของ"เอกสารผลลัพธ์"(Outcome Document) ซึ่งเนื้อหาของเอกสารนี้ได้มีการพัฒนามาเป็นลำดับ โดยในขั้นแรกนั้นเป็นการประมวลผลการดำเนินงานของสหประชาชาติซึ่งปรากฏอยู่ในรายงานสองฉบับ ฉบับแรก คือ รายงาน A More Secured World: Our Shared

⁵ Kofi A. Annan. We the people: The role of the United Nations in the 21 st century[Online]. Available from : <http://www.un.org/millennium/sa/report/full.htm> [2006 April 27]

Responsibility ที่จัดทำโดยผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงว่าด้วยภัยคุกคาม สิ่งทำลายและการเปลี่ยนแปลง (High-level Panel on Threats, Challenges and Change) ซึ่งมีเนื้อหาเน้นทางด้านความมั่นคงและการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรขององค์การสหประชาชาติ เอกสารฉบับนี้มี นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นประธานและทางคณะกรรมการได้นำเสนอ นาย โคฟี อันวานัน เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ เมื่อเดือน 2 ธันวาคม 2004 ส่วนรายงานฉบับที่สองนั้น คือ รายงาน A Practical Plan to Achieve the Millennium Development Goals จัดทำโดยศาสตราจารย์ Jeffrey Sachs และคณะ Millennium Project ซึ่งคณะทำงานนำเสนอเมื่อ มกราคม 2005 รายงานฉบับนี้มีเนื้อหาเน้นทางด้าน การพัฒนาาร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals หรือ MDGs)⁶

นายโคฟี อันวานัน ได้เสนอข้อคิดเห็นต่อรายงานทั้งสองฉบับในรายงานฉบับที่สาม คือ In Larger Freedom: towards development, security and human rights for all เนื้อหาของรายงานเสนอให้รัฐสมาชิกร่วมกันพิจารณาสิ่งทำลายและเป้าหมายหลักต่าง ๆ ของปฏิญญาสหัสวรรษ (Millennium Declaration) และแปรให้เป็นการดำเนินการร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDGs) โดยให้ความสำคัญกับ 3 เสาหลักที่สำคัญ คือ 1) ความมั่นคง 2) การพัฒนา และ 3) สิทธิมนุษยชน ซึ่งทั้งหมดมีความเชื่อมโยงกันภายใต้บริบทภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่หลากหลายและทำลาย รวมทั้งเสนอให้ปรับโครงสร้างและการทำงานขององค์กรต่าง ๆ ของสหประชาชาติ เพื่อเอื้อต่อการปฏิรูปและเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เสาหลักทั้ง 3 ด้านมีความเกี่ยวพันกันอย่างไม่อาจแยกออกจากกันได้ หากด้านใดด้านหนึ่งถูกละเลย หรือไม่คืบหน้า โลกก็จะยังประสบปัญหาต่อไป นอกจากเสาหลักทั้ง 3 ด้านแล้ว ขณะเดียวกันตัวขององค์การสหประชาชาติเองก็ต้องมีกลไกที่เข้มแข็ง ไม่ว่าจะเป็นกลไกที่มีอยู่เดิม หรือได้รับการเสนอให้จัดตั้งขึ้นใหม่ ดังนั้นอีกประเด็นหนึ่งที่มีการถกเถียงกันมากในช่วงปีที่ผ่านมา นั้น คือ การปฏิรูปองค์กรต่างๆ ขององค์การสหประชาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตัดสินใจที่จะให้มีการขยายสมาชิกภาพของคณะมนตรีความมั่นคง เนื่องจากสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลง สหประชาชาติมีจำนวนสมาชิกที่มากขึ้น ทำให้มีการถกเถียงกันว่าสมาชิกของคณะมนตรีความมั่นคงที่จะเพิ่มนั้น ควรเป็นสมาชิกถาวรหรือไม่ และจะให้สิทธิยับยั้ง (veto power) หรือไม่ ประเทศสมาชิกได้แสดงข้อคิดเห็นต่อรายงานของ

⁶ กระทรวงการต่างประเทศ. การประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญขององค์การสหประชาชาติ ครั้งที่ 60[Online]. Available from : http://www.mfa.go.th/un/history_un.php [2006 April 27]

นายโคฟี อันนัน และได้จัดเตรียมร่างเอกสารผลลัพธ์ซึ่งมีสาระสำคัญคือ การนำเนื้อหาของรายงานไปปฏิบัติ นอกจากนี้ประเทศสมาชิกยังต้องลงมติรับรองเนื้อหาของร่างเอกสารผลลัพธ์นี้ในเดือนกันยายน 2005⁷

ในที่สุดเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม ค.ศ.2005 สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้มีข้อมติ A/RES/60/1⁸ ข้อมตินี้ได้รับเอาผลลัพธ์ของการประชุมสุดยอด 2005 (2005 World Summit Outcome) มาใช้ โดยในผลลัพธ์การประชุมสุดยอด 2005 นั้นได้ยืนยันถึงบทบาทสำคัญของระบบพหุภาคีที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อจัดการกับสิ่งที่ทำทลายในหลายๆแง่มุมและการคุกคามที่โลกของเรากำลังเผชิญหน้าอยู่ และเพื่อให้เกิดความสำเร็จในประเด็นด้านสันติภาพและความมั่นคง การพัฒนาและสิทธิมนุษยชน และเน้นบทบาทความเป็นศูนย์กลางของสหประชาชาติ และสหประชาชาติจะสนับสนุนและทำให้องค์การมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในการนี้จึงได้มีข้อเสนอที่จะทำให้โลกมีความสงบสุข เจริญรุ่งเรือง และมีความเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น โดยจัดให้มีมาตรการการแก้ไขปัญหาใน 4 ประเด็น ดังต่อไปนี้ คือ ประเด็นด้านการพัฒนา (Development) ด้านสันติภาพและความมั่นคงร่วมกัน(Peace and collective security) ด้านสิทธิมนุษยชนและหลักแห่งกฎหมาย(Human right and the rule of law) และการเพิ่มความแข็งแกร่งให้สหประชาชาติ (Strengthening of the United Nations) ในที่นี้จะขอยกมาตรการเพื่อการปรับปรุงสหประชาชาติในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อันได้แก่ประเด็นสันติภาพและความมั่นคงร่วมกัน สิทธิมนุษยชนและหลักแห่งกฎหมาย และการเพิ่มความแข็งแกร่งให้แก่สหประชาชาติ มาตรการดังกล่าวสามารถสรุปได้ดังนี้

1.ด้านสันติภาพและความมั่นคงร่วมกัน

เนื่องจากว่าเรากำลังเผชิญหน้ากับการคุกคามที่ต้องการความร่วมมือที่มากขึ้น และต้องได้รับการจัดการอย่างเร่งด่วน ดังนั้นจึงได้มีการเสนอถึงในประเด็นต่างๆดังนี้

- การระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธี จะเน้นถึงพันธกรณีของรัฐต่างๆที่ตกลงระงับข้อพิพาทของตนโดยสันติวิธีเพื่อให้สอดคล้องกับหมวด 6 ของกฎบัตร และรวมถึงเมื่อศาลยุติธรรมระหว่าง

⁷ เรื่องเดียวกัน

⁸ General Assembly Resolution A/RES/60/1, 24 August 2005[Online]. Available from : http://www.unfpa.org/icpd/docs/2005summit_eng.pdf [2006 April 27]

ประเทศนั้นเห็นว่าเหมาะสมให้ใช้วิธีดังกล่าว นอกจากนั้นสหประชาชาติยังเน้นให้ความสำคัญต่อการป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งเพื่อให้อุดมค้ำกับวัตถุประสงค์และหลักการของกฎบัตร และริเริ่มที่จะส่งเสริมให้การป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งขึ้นก่อนนี้เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการจัดการกับภัยคุกคามใหม่ที่กำลังเข้ามาทำลายโลกของเรา และจะต้องเพิ่มความเข้มแข็งให้กับความสามารถของสหประชาชาติในการป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางทหารนี้ด้วยซึ่งในการนี้จะต้องได้รับความร่วมมือจากองค์กรหลักต่างๆของสหประชาชาติที่จะดำเนินงานภายใต้อำนาจหน้าที่ของตนเอง นอกจากนี้ยังต้องให้การสนับสนุน และเพิ่มบทบาทของเลขาธิการสหประชาชาติในการเป็นคนกลางเพื่อเจรจาไกล่เกลี่ยให้มากขึ้น

- การใช้กำลังภายใต้กฎบัตรสหประชาชาติ จะเน้นถึงพันธกรณีของรัฐสมาชิกที่จะต้องระงับการคุกคาม หรือการใช้กำลังที่ไม่สอดคล้องกับกฎบัตรในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับรัฐอื่น สหประชาชาติจะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์และหลักการในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีระหว่างชาติต่างๆ ซึ่งต้องเคารพต่อหลักการของสิทธิแห่งความเสมอภาค และการกำหนดใจตนเองของประชาชน โดยใช้มาตรการร่วมกันอันมีประสิทธิภาพในการป้องกัน และกำจัดการคุกคามต่างๆต่อสันติภาพ และเพื่อปราบปรามการกระทำจรรยาบรรณ หรือการละเมิดต่อสันติภาพอื่นๆ และเน้นย้ำถึงความสำคัญของการส่งเสริม และเพิ่มความเข้มแข็งต่อการดำเนินงานในลักษณะพหุภาคี นอกจากนั้น คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติมีหน้าที่ที่จะใช้กำลังบังคับเพื่อธำรงไว้และนำสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศกลับคืนมา ซึ่งการกระทำดังกล่าวต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และหลักการของกฎบัตรด้วย คณะมนตรีความมั่นคงจะยังคงมีความรับผิดชอบหลักในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติก็ยังคงมีบทบาทที่เกี่ยวข้องในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎบัตร

- การก่อการร้าย รัฐต่างๆจะต้องร่วมมือกันในการกำหนดยุทธศาสตร์การต่อต้านการก่อการร้ายที่มีความสมบูรณ์ เบ็ดเสร็จ โดยควรจะมีการลงนามในสนธิสัญญาต่อต้านการก่อการร้ายแบบสมบูรณ์เบ็ดเสร็จ สหประชาชาติจะต้องสร้างมาตรการในการตอบโต้การก่อการร้ายในทุกรูปแบบ และจะต้องสนับสนุนให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติพิจารณาหาทางเพื่อทำการตรวจสอบ และมีบทบาทในการใช้มาตรการบังคับในการต่อต้านการก่อการร้าย

- การสร้างสันติภาพ (Peacebuilding) กำหนดให้มีการจัดตั้ง Peacebuilding Commission ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างความแข็งแกร่ง และความมั่นคงทางการเมือง ซึ่งจะเป็นการชดเชยสาเหตุของความขัดแย้ง การสร้างสันติภาพจะรวมไปถึงกลไกในการกำหนด

และสนับสนุนโครงสร้างต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดสันติภาพ ทำให้เกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย และการเป็นอยู่อย่างปกติ รวมทั้งสนับสนุนการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจ เพื่อไม่ให้ประเทศที่มีความขัดแย้งรุนแรงกลับไปมีความขัดแย้งอีก

สำหรับข้อเสนอการปรับปรุงงานด้านสันติภาพและความความมั่นคงระหว่างประเทศนั้น ผู้วิจัยเห็นด้วยกับการให้ความสำคัญต่อการเข้าไปแก้ไขปัญหาในระยะเริ่มต้นของความขัดแย้งเสียก่อน เพื่อป้องกันไม่ให้ความขัดแย้งนั้นลุกลามและบานปลายไปจนถึงเป็นสงครามอันจะนำมาซึ่งความสูญเสียอันมหาศาลต่อไป สหประชาชาติควรจะต้องติดตามและสอดส่องดูแลถึงปัญหาความขัดแย้งอันอาจจะมีขึ้นได้ในประเทศต่างๆอย่างใกล้ชิดเพื่อจะได้เข้าไปแก้ไขปัญหานั้นได้ทันที่ กิจกรรมด้านการรักษาสันติภาพต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น และสหประชาชาติควรจะมีบทบาทสำคัญในการเข้าไปเจรจาไกล่เกลี่ย โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรให้การสนับสนุนบทบาทในการเจรจาไกล่เกลี่ยนี้กับเลขาธิการสหประชาชาติ

ในประเด็นเรื่องการใช้กำลังผู้วิจัยเห็นว่า คณะมนตรีความมั่นคงควรมีการออกข้อมติ กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องการใช้กำลัง และการป้องกันตนเองอย่างชัดเจน เนื่องจากหลักเกณฑ์ในกฎบัตรสหประชาชาติที่กำหนดเรื่องการใช้กำลังที่มีอยู่ในปัจจุบันได้ถูกตีความออกไปตามแต่ผลประโยชน์ของรัฐ เช่นในกรณีที่สหรัฐอเมริกาใช้กำลังบุกโจมตีอิรัก ค.ศ.2003 โดยอ้างว่าเป็นการป้องกันตัวล่วงหน้าต่อภัยที่ใกล้จะมาถึงซึ่งยังไม่ได้การอนุมัติจากคณะมนตรีความมั่นคง ดังนั้นเมื่อการแก้ไขกฎบัตรสหประชาชาตินั้นอาจจะทำได้ลำบากเนื่องจากต้องใช้ระยะเวลาการศึกษา และหาข้อสรุปร่วมกันจากรัฐสมาชิกเป็นระยะเวลาอันยาวนาน จึงจำเป็นต้องมีการปรับวิธีการโดยที่กฎเกณฑ์และหลักการพื้นฐานตามกฎบัตรนั้นยังคงเหมือนเดิม และจากการที่สภาพปัญหาในสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศใหม่นั้นมีลักษณะความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นเพื่อให้สหประชาชาติสามารถรับมือกับภัยคุกคามใหม่ภายใต้สถานการณ์ระหว่างประเทศแบบใหม่ การปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติควรมีลักษณะเชิงรุกมากยิ่งขึ้นกล่าวคือ สหประชาชาติอาจต้องมีการใช้กำลังมากขึ้นในการเข้าไปแก้ไขปัญหานั้น คณะมนตรีความมั่นคงจึงควรเข้ามามีบทบาทในการออกข้อมติเพื่อกำหนดกฎเกณฑ์ในการใช้กำลัง รวมถึงการกำหนดให้ชัดเจนว่าพฤติกรรมใดเป็นภัยคุกคามที่สามารถใช้กำลังได้ และเนื่องจากคณะมนตรีความมั่นคงนั้นมีได้มีกองกำลังเป็นของตนเอง สหประชาชาติจึงควรริเริ่มถึงแผนการจัดตั้งกองกำลังสหประชาชาติตามข้อตกลงที่ได้กำหนดแนวทางไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ มาตรา 43 เพื่อเป็นการป้องปรามการใช้กำลังระหว่างรัฐ และเพื่อที่จะเข้าทำหน้าที่รักษาสถานการณ์ในกรณีที่มีการใช้กำลังในความขัดแย้งระหว่างรัฐเพื่อมิให้ลุกล

ลามารุนแรงก่อนที่จะได้ใช้วิธีการระงับข้อพิพาทอย่างสันติต่อไป และนอกจากความรับผิดชอบของ คณะมนตรีความมั่นคงในการจัดทำแผนการเสนอต่อสมาชิกสหประชาชาติสำหรับการสถาปนาระบบการควบคุมอาวุธตามกฎหมายบัตรสหประชาชาติมาตรา 26 แล้ว ควรให้คณะมนตรีความมั่นคงมีอำนาจในการเข้าตรวจสอบแผนการเกี่ยวกับการจัดหามาตรากการควบคุมกำลังอาวุธของรัฐสมาชิกด้วย เพราะสาเหตุหนึ่งที่ทำให้รัฐตัดสินใจใช้กำลังนั้นเกิดจากความเชื่อมั่นในศักยภาพทางการทหารของตน

อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงนั้นความร่วมมือของสหประชาชาติด้านความมั่นคงและสันติภาพนั้นมีข้อจำกัดอยู่ ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศในปัจจุบันที่มีสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศอภิมหาอำนาจหนึ่งเดียว จึงทำให้สหประชาชาติดูเหมือนอยู่ภายใต้การควบคุมของสหรัฐอเมริกา นอกจากนั้นแล้วโครงสร้างของคณะมนตรีความมั่นคงก็สร้างข้อจำกัดขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะในเรื่องสมาชิกถาวรทั้ง 5 ประเทศที่มีสิทธิยับยั้งหรือ veto นั้นก็หมายความว่า คณะมนตรีความมั่นคงจะดำเนินการใดๆได้ก็ต่อเมื่อต้องมีฉันทามติจากสมาชิกถาวรทั้ง 5 หากสมาชิกถาวรประเทศใดประเทศหนึ่งไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอดังกล่าว คณะมนตรีความมั่นคงก็จะมีบทบาทในประวัติศาสตร์ของสหประชาชาติตลอดมาในรอบ 60 ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสงครามเย็น คณะมนตรีความมั่นคงก็ไม่มีบทบาทใดๆ มีน้อยครั้งมากที่คณะมนตรีความมั่นคงจะมีฉันทามติจากสมาชิกถาวรทั้ง 5 ประเทศ

สำหรับในประเด็นของการก่อการร้ายนั้น ผู้วิจัยเห็นด้วยว่าจะต้องให้ประชาคมโลกนั้นเข้ามาให้ความร่วมมือในการต่อต้านการก่อการร้ายมากขึ้น และควรจะมีความร่วมมือกันอย่างจริงจังในการป้องกันการแพร่ขยายของอาวุธร้ายแรงต่างๆด้วย ในด้านยุทธศาสตร์การต่อต้านการก่อการร้ายนั้นกุญแจสำคัญของการแก้ไขปัญหาคือ ความร่วมมือกันของทุกประเทศโดยเฉพาะในกรอบของสหประชาชาติ อย่างไรก็ตามการที่จะประสบความสำเร็จในเรื่องนี้ภายในกรอบของสหประชาชาติ นั้นอาจจะไม่ถ่วงนักเพราะการหาฉันทามติร่วมกันคงเป็นไปได้ยาก และสหรัฐอเมริกาเองในฐานะประเทศอภิมหาอำนาจอาจจะไม่ให้ความสำคัญกับสหประชาชาติมากนักซึ่งจะนำไปสู่การทำสงครามต่อต้านการก่อการร้ายด้วยตนเองแทนที่ควรจะเป็นบทบาทของสหประชาชาติ

2. ด้านสิทธิมนุษยชนและหลักกฎหมาย

สำหรับในประเด็นนี้ได้มีการพูดถึงถึงความรับผิดชอบที่จะปกป้อง (responsibility to protect) ประชาชนจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน อาชญากรรมสงคราม การกวาดล้างทางชาติพันธุ์ และอาชญากรรมต่อมนุษยชาติไว้ดังนี้

- ในแต่ละรัฐมีความรับผิดชอบในการปกป้องประชาชนของตนเองจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน อาชญากรรมสงคราม การกวาดล้างทางชาติพันธุ์ และอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ ความรับผิดชอบนี้นำมาซึ่งการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรมเหล่านั้นโดยรวมถึงจัดให้มีวิธีการที่เหมาะสมและจำเป็นด้วย ประชาคมระหว่างประเทศควรจะสนับสนุนอย่างเหมาะสม และช่วยเหลือรัฐต่างๆ ที่จะปฏิบัติตามความรับผิดชอบนี้ และสนับสนุนสหประชาชาติในการจัดให้มีการเตือนภัยล่วงหน้า

- ประชาคมระหว่างประเทศ และสหประชาชาติที่มีความรับผิดชอบที่จะใช้มาตรการทางการทูต ทางด้านมนุษยธรรม และสันติวิธีอื่นๆ ที่เหมาะสม ให้เป็นไปตามหมวด 6 และ 8 ของกฎบัตร เพื่อช่วยในการปกป้องประชาชนจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน อาชญากรรมสงคราม การกวาดล้างทางชาติพันธุ์ และอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ ในบริบทนี้ สหประชาชาติจะต้องเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติการร่วมกันผ่านคณะมนตรีความมั่นคงซึ่งให้เป็นไปตามกฎบัตร รวมถึงหมวด 7 บนพื้นฐานของแต่ละกรณีไป และร่วมมือกับองค์การส่วนภูมิภาคที่เหมาะสม ซึ่งควรใช้วิธีการที่สันติ นอกจากนั้นสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติจะต้องพิจารณาต่อไปถึงความรับผิดชอบที่จะปกป้องประชาชนจากอาชญากรรมต่างๆ เหล่านี้ซึ่งก็ต้องเป็นไปตามกฎบัตร และกฎหมายระหว่างประเทศ และสหประชาชาติจะต้องช่วยรัฐต่างๆ เสริมสร้างความสามารถในการปกป้องประชาชนของรัฐต่างๆ เหล่านี้จากภัยทั้งหลายนี้ด้วย รวมถึงการให้ความช่วยเหลือแต่เนิ่นๆ ก่อนที่วิกฤตการณ์และความขัดแย้งนั้นจะเกิดขึ้นด้วย

สำหรับข้อเสนอดังกล่าวผู้วิจัยเห็นด้วยว่าประเทศต่างๆ นั้นจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการปกป้องประชาชนของตนเองจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน การกดขี่ การทารุณกรรม และจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน อาชญากรรมสงคราม แต่ในกรณีที่ประเทศนั้นๆ ไม่สามารถจัดการกับปัญหาของตนได้แล้วสหประชาชาติควรจะเข้ามา มีบทบาทสำคัญในการเข้าไปช่วยแก้ไขปัญหา รวมถึงการกำหนดให้แนชดถึงสถานการณ์ใดที่สามารถเข้าไปแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรม และรวมถึงการใช้กำลังเพื่อเข้าไปแทรกแซงนั้นควรมีกฎเกณฑ์ขั้นตอนและวิธีการอย่างไร และการใช้กำลังนั้นควรจะอยู่ในระดับใดที่เหมาะสมที่จะถือว่าเป็นการเข้าไปแทรกแซงโดยชอบธรรม อย่างไรก็ตาม การที่ประเทศต่างๆ ยังคงหวงแหนอธิปไตยของตนเองนั้นก็ยังคงอุปสรรคสำคัญต่อการเข้าไป

แทรกแซงเพื่อช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา ดังนั้นสหประชาชาติควรที่จะสร้างความเข้าใจใหม่ต่อประเทศต่างๆในประเด็นเกี่ยวกับการแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรม และต้องเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของตนเพื่อให้ประเทศต่างๆเชื่อมั่นในการทำงาน และปฏิรูปสถาบันให้เป็นสถาบันที่ได้รับการเคารพนับถือและยอมรับความรับผิดชอบ และเป็นที่ยี่งายของประเทศต่างๆ

นอกจากนั้นในการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างรัฐนั้นได้มีกฎเกณฑ์ที่ได้รับการยอมรับในทางนิตินัยจากบรรดารัฐต่างๆต่อกฎหมายระหว่างประเทศและกฎบัตรสหประชาชาติ แต่ในทางพฤตินัยแล้วความขัดแย้งระหว่างรัฐที่นำไปสู่การใช้กำลังซึ่งได้รับการแก้ไขตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ และกฎบัตรสหประชาชาติมีน้อยมาก สหประชาชาติจึงควรเข้าแทรกแซงและผลักดันให้รัฐต่างๆหันมาใช้แนวทางกฎหมายระหว่างประเทศ และกฎบัตรสหประชาชาติในการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างรัฐให้มากขึ้นควบคู่ไปกับการดำเนินการทางการเมือง

3. การเพิ่มความแข็งแกร่งให้แก่สหประชาชาติ

ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานแก่สหประชาชาติ ควรจะมีการปฏิรูปกลไกของสหประชาชาติ ในส่วนของคณะมนตรีความมั่นคงอันเป็นองค์กรหลักในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศนั้นได้มีการเสนอให้มีการปฏิรูปคณะมนตรีความมั่นคงซึ่งเป็นส่วนสำคัญต่อการปฏิรูปสหประชาชาติ การปฏิรูปนั้นมีเพื่อให้คณะมนตรีความมั่นคงมีประสิทธิภาพในการทำงาน และมีความโปร่งใส และเกิดความถูกต้องชอบธรรมในคำตัดสินใดๆที่มีออกมา นอกจากนี้คณะมนตรีความมั่นคงจะปรับปรุงวิธีการทำงานของตัวเองโดยนำรัฐที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของคณะมนตรีให้เข้ามาทำงานร่วมกันมากขึ้น

ในประเด็นเรื่องการปฏิรูปคณะมนตรีความมั่นคงนั้น ในรายงานของ Kofi Annan ได้มีการเสนอ 2 ทางเลือก คือ ทางเลือกแรกให้มีการเพิ่มจำนวนสมาชิกของคณะมนตรีความมั่นคงจาก 15 เป็น 21 ประเทศโดยที่นั่งที่เพิ่มขึ้นจะมีสถานะเป็นสมาชิกถาวรแต่ไม่มีสิทธิยับยั้ง และอีกทางเลือกหนึ่งคือเพิ่มจำนวนสมาชิกจาก 15 เป็น 24 ประเทศ โดยที่นั่งที่เพิ่มขึ้นจะมีสถานะใหม่เป็นสมาชิกไม่ถาวรมีวาระ 4 ปี กล่าวคือเพื่อเพิ่มจำนวนรัฐสมาชิกให้เข้ามามีส่วนในการตัดสินใจในประเด็นด้านความมั่นคงให้มากขึ้นนั่นเอง

สำหรับในกรณีของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาตินั้น ได้มีข้อเสนอให้มีการปรับปรุงคณะมนตรีความมั่นคงโดยกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (Non-Aligned Movement :

NAM) และองค์กรเอกชน (NGOS) ได้เป็นพลังสำคัญในการผลักดันข้อเสนอนี้ โดยมีความเห็นว่าเป็นเนื่องจากปัจจุบันจำนวนสมาชิกของสหประชาชาติได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างมาก ซึ่งจากจำนวนสมาชิกสหประชาชาติที่เพิ่มขึ้นนี้ NAM เห็นว่าจำนวนสมาชิกคณะมนตรีความมั่นคงก็ควรเพิ่มสัดส่วนขึ้นเพื่อจะได้เป็นการแสดงให้เห็นถึงภูมิรัฐศาสตร์ที่แท้จริงของสหประชาชาติ และของโลก และในส่วนของสมาชิกถาวรนั้นบางประเทศก็มีบทบาทและอิทธิพลที่ลดลงลดลงเช่น ฝรั่งเศส อังกฤษ และรัสเซีย ในขณะที่บางประเทศสามารถพัฒนาตนเองให้ขึ้นมาทัดเทียม หรืออาจเหนือกว่าสมาชิกถาวร 5 ชาติของคณะมนตรีความมั่นคงทั้งด้านเศรษฐกิจเทคโนโลยี และความมั่นคง ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น และเยอรมัน ซึ่งได้เพิ่มบทบาทของตนในด้านการรักษาสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น ดังนั้นทั้งญี่ปุ่น และเยอรมันจึงควรได้เข้าเป็นสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงด้วย ซึ่งหากมีการแก้ไขกฎบัตรสหประชาชาติเพื่อเพิ่มจำนวนสมาชิกคณะมนตรีความมั่นคงจริง นอกจากเยอรมนี และญี่ปุ่นแล้ว ก็ยังมีผู้แข่งขันจากประเทศโลกที่ 3 ที่จะเข้ามาร่วมด้วย คือ อินเดีย ไนจีเรีย และบราซิล⁹

ปัญหาสำคัญของการปรับโครงสร้างคณะมนตรีความมั่นคงคือ โครงสร้างดังกล่าวเป็นโครงสร้างที่สะท้อนถึงการเมืองโลกในช่วงสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศพันธมิตรทั้ง 5 (ซึ่งก็คือ สหรัฐฯ รัสเซีย จีน อังกฤษ ฝรั่งเศส) ชนะสงครามและเป็นตัวตั้งตัวตีในการก่อตั้งสหประชาชาติขึ้น แต่ปัจจุบันเมื่อเวลาผ่านไป 60 ปี โครงสร้างการเมืองโลกได้เปลี่ยนแปลงไปมาก คณะมนตรีความมั่นคงมีสมาชิกถาวร 5 ประเทศ และมีประเทศที่มีที่นั่งไม่ถาวร 10 ประเทศอยู่ในวาระ 2 ปี แต่ในช่วงที่ผ่านมา 60 ปี ก็มีหลาย ๆ ประเทศต้องการที่จะได้ที่นั่งถาวรเพราะถือว่าเป็นอภิสิทธิ์ในการมีสิทธิยับยั้ง ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงการเป็นอภิมหาอำนาจในโลก เยอรมนีและญี่ปุ่นแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 จึงถูกกีดกันจากคณะมนตรีความมั่นคงมาตั้งแต่แรก แต่หลังจากนั้นทั้ง 2 ประเทศก็เข้ามามีส่วนร่วมในสหประชาชาติมากขึ้น และเป็นประเทศมหาอำนาจทางด้านเศรษฐกิจอันดับ 2 และ 3 ของโลก แต่ไม่มีที่นั่งถาวร ซึ่งไม่สมกับสถานะของตนในสังคมโลก ทั้งญี่ปุ่นและเยอรมนีจึงเรียกร้องมาตลอดที่จะให้เพิ่มจำนวนที่นั่งถาวรให้กับตน แต่ปัญหาสำคัญคือ ประเทศสมาชิกถาวรทั้ง 5 ก็ยังไม่มีความจริงใจที่จะเพิ่มจำนวนสมาชิกถาวรให้กับใคร นอกจากนั้นประเทศอื่น ๆ นอก

⁹ Georgios Kostakos, "UN reform : The post-cold war world organization," in *The United Nations in the new world order : The world organization at fifty* .Dimitris Bourantonis and Jarrod Weiner, eds (New York: St. Martin Press, Inc, 1995), p.68.

จากเยอรมนีและญี่ปุ่นก็อ้างสิทธิบ้าง อาทิ อินเดียก็อ้างว่า ตนมีประชากรอยู่ถึง 20 % ของประชากรโลก อินเดียจึงมีสิทธิอันชอบธรรมที่จะมีที่นั่งถาวรเช่นเดียวกัน ต่อมากลุ่มประเทศตะวันออกกลาง กลุ่มประเทศมุสลิม แอฟริกา ต่างก็อ้างสิทธิในการที่จะมีที่นั่งถาวร ปัญหาใหญ่คือ การเพิ่มที่นั่งถาวรที่มีสิทธิยับยั้งจะต้องไปแก้กฎบัตรสหประชาชาติ แต่การแก้กฎบัตรสหประชาชาตินั้นก็เป็นอุปสรรคสำคัญของการปรับปรุงคณะมนตรีความมั่นคงเพราะ มาตรา 108 ของกฎบัตร ได้ระบุไว้ว่าการเปลี่ยนแปลงกฎบัตรสหประชาชาตินั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมของสมาชิกสมัชชาด้วยคะแนนเสียง 2 ใน 3 ของสมาชิกทั้งหมด รวมทั้ง 5 เสียงของสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงด้วย ซึ่งเห็นได้ว่าการปรับปรุงใดๆเกี่ยวกับคณะมนตรีความมั่นคง ต้องการเสียงในการเปลี่ยนแปลงจำนวนมาก และหากแม้มีเสียงคัดค้านเพียงเสียงเดียวจากสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคง การปรับปรุงดังกล่าวก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ และโอกาสที่จะปรับปรุงคณะมนตรีความมั่นคงก็เป็นไปได้ยาก เพราะมหาอำนาจโดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกาจะต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะรักษาสถานภาพเดิม (status quo) ของตนเองไว้ เพราะนั่นหมายถึงศักดิ์ศรีและควมมีอิทธิพลของมหาอำนาจในเชิงจิตวิทยา นอกจากนี้การตัดสินใจรับประเทศหนึ่งประเทศใดเข้าร่วมเป็นสมาชิกถาวรเป็นเรื่องค่อนข้างซับซ้อน เพราะนอกจากต้องพิจารณาความเหมาะสมในฐานะประเทศที่มีส่วนเสริมสร้างความมั่นคงและสันติภาพโลกแล้ว ยังต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ของประเทศนั้น ๆ ต่อสมาชิกถาวรอื่นหรือสมาชิกสหประชาชาติอื่น ๆ ด้วย

อย่างไรก็ตามแม้ว่าสหประชาชาติกำลังดิ้นรนเพื่อปรับปรุงตนเอง เอกลักษณ์ และการคงไว้ซึ่งบทบาทที่มีความหมายสำหรับยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อเผชิญหน้ากับความเป็นจริงใหม่ๆ และความเป็นจริงอื่น ๆ ซึ่งการปฏิรูปและการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการทำงานของสหประชาชาติจะต้องพบกับอุปสรรคมากมาย แต่สิ่งที่จะช่วยให้การปฏิรูปสหประชาชาติเป็นไปได้ง่ายขึ้นนั้นคือการปรับเปลี่ยนทัศนคติ และความตั้งใจจริงของสมาชิกทุกประเทศให้หันมาร่วมกันปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ขององค์การมากกว่าจะยึดผลประโยชน์ของสมาชิกแต่ละประเทศเป็นที่ตั้ง ความร่วมมือของรัฐสมาชิกนี้เองจะเป็นพลังสำคัญในการผลักดันภารกิจของสหประชาชาติให้ก้าวหน้าไป และจะสามารถฟื้นฟูความเชื่อมั่นในการทำงานของระบบความมั่นคงร่วมกันภายใต้การดำเนินการของสหประชาชาติกลับคืนมาซึ่งจะทำให้สหประชาชาติดำรงความเป็นศูนย์กลางแห่งความหวังของประชาคมโลกในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศต่อไป